

erindre, at Skattelovene have været til Behandling omtrent lige saa mange Gange i det andet Ting foruden det Arbejde, som blev gjort i Skattekommissionen, og foruden det Arbejde, som er gjort i Udvalgene, saa maa man sige: de skønne spildte Kræfter! For hidtil har Arbejdet jo dog været resultatløst. Dette faldt mig, som sagt, ind, og det lød for mig derfor næsten som Ironi, naar den formelle Dagsorden sagde: 3die Behandling. Man kan være fristet til at knibe sig selv i Armen og spørge, om man ikke drømte. Det hele tager sig nemlig saa aldeles kolossalt ud, som om det var en Verdensdel, vi skulde skrive Skattelove for, eller et uhyre stort Land med mange forskellige Folkestammer og en Masse uensartede Erhvervsvirksomheder o. s. v. Og saa er dog Saudheden den, at vi ere et af Verdens mindste Lande, og at der vel neppe maaske i noget andet Land findes saa ensartede Erhvervsforhold som netop i vort Land, og det er dog et Forhold, man skulde synes kunne lette Bestræbelserne for at gennemføre en Skattereform.

Og vil man spørge, om da de Reformers, vi have arbejdet paa, ere saa store og saa uoverskuelige, at det kunde berede Sagen saa store Vanskeligheder, som vi hidtil have haft, forekommer det mig ogsaa, at man her maa svare: Nej, det ere de ingenlunde! For Sagen er jo dog den, at det her kun drejer sig om en Reform for kun en Brøkdel af vort hele samlede Aarsbudget; det er altsaa ikke vort Lands geografiske Forhold, der volde Vanskelighederne, og det er ikke selve Reformens Størrelse og Overskuelighed, der har gjort, at vi have maattet gaa til disse uendelig mange og langvarige Skatteforhandlinger.

Nej, Grunden hertil ligger paa et andet Punkt og bundet jo i de abnorme politiske Forhold, hvori vi have levet, og hvorunder vi have maattet virke ogsaa med Hensyn til Skatteforholdene. Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme udførlig ind herpaa, det vilde være ganske overflødig, men jeg skal kun sige, at det forekommer dog mig, at vi nu snart maa have arbejdet længe nok paa denne Skattereform; det vilde dog vistnok være

aldeles urimeligt at fortsætte disse Skatte- lovsbehandlinger endnu i en Aarrække. Det er min Tro, at denne Opfattelse er ved at blive almindelig, ikke alene i dette Ting, men ogsaa ude i Befolkningen, at vi nu maa have en Ende paa denne Sag, og det er min personlige Opfattelse, at skal det ikke lykkes i denne Rigsdagssamling at faa Skattereformen gennemført, og skal den atter strande ligesom saa mange Gange tidligere, saa vil der gaa en rum Tid, inden vi atter komme til at arbejde paa en Skattereform, eller i hvert Fald kan man neppe forudsætte, at Forhandlingerne ville blive fortsatte paa akkurat det samme Grundlag som det, vi nu i dette Øjeblik arbejde paa.

Sagen er jo nemlig den, at det kan jo ikke nytte at dølge, at de Skatte- lovsforslag, vi hidtil have arbejdet paa, dels gennem Skattekommissionen og dels nu i denne Rigsdagssamling, bære i høj Grad Kompromisets Præg. Det er ikke nogen Bebrejdelse mod den nuværende Regering, tværtimod; jeg tror den høje Regering har handlet klogt i at imødekomme de Ønsker, som ere blevne udtalte fra begge Rigsdagens Ting, og komme dem saa nær som muligt for dog at skabe de bedst mulige Betingelser for Gennemførelsen af en Skattereform. Men det er min Opfattelse, at skulde det desuagtet ikke lykkes at gennemføre Reformen, skønt Regeringen har indtaget denne hensynsfulde Stilling, og uagtet Udvalget og Udvalgets Flertal under sit Arbejde paa Skattelovene har taget ganske det samme Hensyn, saa tror jeg ikke, at det vil være nødvendigt i Fremtiden at blive ved at bygge paa Kompromiset, men saa maa man hellere tage de rene Standpunkter frem paa ny. Jeg vil imidlertid haabe, at det gennem denne Imødekommenhed over for de forskellige Partiers Ønsker i begge Rigsdagens Ting, som er vist baade fra Regeringens Side og fra Udvalgets Flertals Side, skal lykkes at gennemføre Skattereformen. Jeg udtalte dette allerede ved Finanslovens første og anden Behandling, og jeg skal ikke nu nærmere dvæle ved denne Side af Sagen. Jeg skal kun endnu atter gentage, at den Behandling, som Skattelovene have været Genstand for